

Foundations of Halacha 30.2 - Verbal Preparations for after Shabbat

Shulchan Aruch OC 307

1 /It is written: "And you will honor it from.../ and speaking of a matter 1* (*ve-dabeir davar*)."/This means/ that your talk on Shabbos should not be like your talk on weekdays. 2* It is therefore forbidden to say /on Shabbos/, (1) "I shall do this /work/ tomorrow," or "I shall purchase this merchandise tomorrow." One may not even engage excessively in (2) idle conversation. *Gloss: People (3) who enjoy relating hearsay and new developments (4) are permitted (5) to relate them on Shabbos just as /they are/ on weekdays. However, a person who does not enjoy it is forbidden to speak of them (6) for the enjoyment of his fellow. (...)*

2 (7) It is forbidden to hire workers, or to instruct a non-Jew (8) to hire workers, for /a Jew/ (9) on Shabbos, even though the Jew does not need the work /done/ until after Shabbos, for anything that one is forbidden to do /on Shabbos/ one is also forbidden to instruct a non-Jew to do. It is even forbidden to instruct /a non-Jew/ before nightfall /on Erev Shabbos/ to do work on Shabbos. However, one may remark to /a non-Jew/ after Shabbos, "Why did you not do such-and-such last Shabbos?" (10) although he will understand from these words (11) that one's intention is that he should do it on the coming Shabbos.

3 /A Jew/ is forbidden to give a non-Jew money (12) on Erev Shabbos to buy /something/ for him on Shabbos. (13) However, he may say to him, "Buy it for yourself, and if I will need it, I will buy it from you after Shabbos."

4 /A Jew/ is permitted to give a non-Jew money (14) on Erev Shabbos to buy /something/ for him, (15) provided he does not say to him, "Buy it on Shabbos." *Gloss: It is likewise permitted to give /a non-Jew/ garments to sell provided he does not instruct him to sell them on Shabbos. (...)* (16) *If one hired a non-Jew to transport his merchandise and the non-Jew comes to collect it (17) from his house on Shabbos, it is forbidden /to allow him to do so/, and /Jewish communities/ used to punish those /Jewish merchants/ (18) who did /allow this/. (...)*

6 It is forbidden to make calculations /on Shabbos/, even if they concern /transactions that have/ already /been/ made. instance, /one may not work out/ how much anything cost him. /However, this is/ (25) /forbidden only if one calculates wages due to his workers, for example,/ when the workers' pay is still (26) in his hands, but /in a case/ when one has already paid them (27) it is permitted.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שז

סעיף א
ודבר דבר (ישעיה נח, יג): שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול; הלכך אסור לומר: דבר פלוני (א) א [א] אעשה למחר או סחורה פלונית אקנה למחר, ואפילו בשיחת (ב) דברים בטלים אסור להרבות. הגה: וב"א שסיפור שמועות ודברי חדושים הוא (ג) עונג להם, (ד) מותר [ב] (ה) לספרם בשבת כמו בחול; <א> אבל מי שאינו מתענג, אסור לאומרם (ו) כדי שיתענג בהם חבירו (ת"ה סי' ס"א).

סעיף ב
* (ז) אסור לשכור פועלים ולא לומר לא"י (ח) ב לשכור לו פועלים (ט) בשבת, אע"פ שאין הישראל צריך לאותה מלאכה אלא לאחר השבת, שכל מה שהוא אסור לעשותו אסור לומר לא"י לעשותו; * ואפילו לומר לו קודם חשכה לעשותו בשבת, אסור; אבל מותר לומר לו אחר השבת: למה לא עשית דבר פלוני בשבת שעבר, (י) <ב> אע"פ שמבין שמתוך דבריו (יא) שרצונו שיעשנה בשבת הבאה.

סעיף ג
* ג אסור ליתן לא"י מעות (יב) מע"ש לקנות לו בשבת, (יג) אבל יכול לומר לו: קנה לעצמך ואם אצטרך אקנה ממך לאחר השבת.

סעיף ד
* מותר לתת לא"י מעות (יד) מע"ש לקנות לו, (טו) ובלבד <ג> שלא יאמר לו: קנה בשבת. הגה: ד וכן מותר ליתן לו בגדים למכור, ובלבד שלא יאמר לו למכרן בשבת (ב"י בשם סמ"ג). (טז) מי ששכר א"י להולך סחורתו, ובא הא"י ולקחה (יז) ה מביט ישראל בשבת, אסור; והיו ו עונשין (יח) העושה (רבינו ירוחם ח"ב).

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שז

סעיף ו
אסור לחשוב חשבונות אפילו אם עברו, כגון: כך וכך הוצאתי על דבר פלוני; (כה) <ה> ודוקא שעדיין שכר הפועלים (כו) אצלו, אבל אם פרעם כבר, (כז) ט מותר.

7 It is permitted to say to (28) one's fellow, "Do you think that you will be able to meet me tonight?," (29) even though he will understand from this /question/ that one wishes to hire him that evening. However, he may not say to him, "Be ready /to meet/ with me tonight."

8 (30) One may say to his fellow /on Shabbos/, "I am going tomorrow to city X," and likewise, one may say to someone /on Shabbos/, "come with me tomorrow to city X" /, even though city X is beyond the *techum*/, since he would be able to go /there on Shabbos/ if there were (31) *burgenin* 3* (watchmen's huts). (32) Likewise, one may instruct his fellow (33) to do any similar /forbidden action/ on the following day which it would be permissible to do /on Shabbos, if the conditions were different/, provided he does not mention payment /for the action/. However, any action that one would not be permitted to do /on Shabbos/ whatever the conditions, /one may not instruct one's fellow to do after Shabbos/, even if only a Rabbinic prohibition is involved. For instance, if one has (34) fruits beyond the *techum* which /happen to be/ *muktzeh*, he may not instruct his fellow /on Shabbos/ to bring them to him on the following day, since he would not be allowed to bring /the fruits/ on that day /whatever the conditions/. It is also forbidden for him to /go and/ wait until nightfall at the *techum* border, in order /to be able/ to (35) go there /as/ quickly /as possible/ at night to fetch /the fruits/.
Gloss: (36) Similarly, one may not say /on Shabbos/, "I shall do this or that /forbidden/ action tomorrow." (...See the beginning of this section above.) However, he may /go and/ wait until nightfall at the border of the *techum* to go /as/ quickly /as possible/ to where /the fruits are/ in order to watch them, (37) for even /on Shabbos/ he would be allowed to watch them if they were within the *techum*. If he /went to the *techum* border and/ waited /there/ until nightfall solely with the intention of watching them, he may (38) even fetch them.

3* See Sec. 306, in the Mishnah Berurah sub-Par. 3, for a fuller explanation

9 It is permitted to /go and/ wait until nightfall in order (39) to pick fruits and herbs from one's plantation or ruin if /they are located/ within the *techum*. /For the Sages/ only prohibited /going/ to wait until nightfall/, to be able to do an activity that one is forbidden to do on Shabbos as soon as possible after Shabbos, /at the border of the *techum*, (40) because /in such a case one's intention/ is evident.

סעיף ז

מותר לומר * (כח) י לחבירו: הנראה בעיניך שתוכל לעמוד עמי לערב, (כט) אע"פ שמתוך כך מבין שצריך לו לערב לשוכרו; אבל לא יאמר לו: היה נכון עמי לערב.

סעיף ח

(ל) יכול לומר לחבירו: יא לכרך פלוני <ו> אני הולך למחר, וכן מותר לומר לו: לך עמי לכרך פלוני למחר, כיון שהיום יכול לילך ע"י (לא) <ז> בורגנין; (לב) וכן כל כיוצא בזה שיש בו צד היתר לעשותו היום, יכול לומר לחבירו (לג) שיעשנו למחר, ובלבד שלא יזכיר לו שכירות; אבל בדבר שאין בו צד היתר לעשותו היום, אפילו אם אין בו אלא איסור דרבנן, כגון: שיש לו (לד) יב חוץ לתחום <ח> פירות מוקצים, כיון שא"א לו להביאם היום, * אסור לומר לחבירו שיביאם לו למחר; וכן אסור לו להחשיך בסוף התחום כדי שימהר הלילה (לה) לילך שם להביאם. הגה: * (לו) וכן לא יאמר: אעשה דבר פלוני למחר (הרא"ש פ' השואל וע"ל ריש הסימן); אבל יכול להחשיך בסוף התחום כדי למהר לילך שם לשמרם, (לז) שאפילו היום היה יכול לשמרם אם הם היו בתוך התחום; ואם לא כוון להחשיך אלא לשמרם, יכול (לח) אף להביאם.

סעיף ט

מותר להחשיך (לט) לתלוש פירות ועשבים מגנתו וחורבתו שבתוך התחום, ולא אסור להחשיך אלא בסוף התחום (מ) יג משום דמינכרא מלתא.